

Література:

1. Кучерявенко Н. П. Налоговое право : учеб. – Харьков, 2001. – 584 с.
2. Бабін І. І. Презумпція невинуватості платника податків та її реалізація в податковому законодавстві / І. І. Бабін // Чернівецький університет. Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. пр. / Чернівецький університет. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2009. – Вип. 522 : Правознавство. – С. 86-92.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р., № 2755-VI // Відом. Верхов. Ради України. – 2011. – № 13. – № 13-14. – № 15-16. – № 17. – Ст. 112.

Борець Л. В.

к.ю.н., доцент, доцент кафедри
правового регулювання економіки,
Київського національного
економічного університету імені
Вадима Гетьмана

Вороніченко А. О.

студентка фінансово-економічного
факультету, III курс Київського
національного економічного
університету імені Вадима Гетьмана

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПІЛЬГОВОГО ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Важливим напрямом розвитку інноваційного венчурного інвестування в Україні стало створення законодавчої бази. Уже в перші роки незалежності Верховною Радою України було прийнято закони, спрямовані на регламентацію науково-технічної

діяльності. Проте, тривалий час інноваційному законодавству України була властива певна фрагментарність і непослідовність. Лише у 1999 р. Верховною Радою була прийнята Концепція науково-технологічного та інноваційного розвитку України. Базовий закон у цій сфері "Про інноваційну діяльність" вступив у дію лише в 2002 році [1].

Сучасна нормативно-правова база (закони, укази Президента, підзаконні акти у формі постанов Уряду, наказів центральних органів виконавчої влади тощо) стосовно науково-технічної та інноваційної діяльності налічує близько 200 документів. Так, ЗУ «Про інноваційну діяльність» визначає основні форми державного регулювання інноваційної діяльності. І серед них податкові пільги є найкращим інструментом для зацікавлення підприємств здійснювати та розширити свою інноваційну діяльність. Приміром, Мельник В.М. в своїх працях представляє необхідність застосування податкових пільг, так як вони спонукають підприємства та організації до розвитку, у тому числі й своєї інноваційної діяльності [5, с.32–33]. А.А. Подлевський та Н.Ю. Перев'язко зазначають, що податкове стимулювання є доцільним для таких суб'єктів господарювання, які [6, с.52]: виробляють інноваційну продукцію; використовують інноваційні технології; впроваджують управлінські та економічні нововведення, спрямовані на підвищення ефективності їх діяльності.

Ухвалення Податкового кодексу України від 02.12.2010 р. було пов'язане зі звуженням пільг, які стимулюють інноваційну діяльність, продовжували діяти лише окремі пільги з податку на прибуток, ПДВ, мита і плати за землю для деяких суб'єктів інвестиційно-інноваційної діяльності.

Варто зазначити, що на сьогоднішній день даному питанню приділяють значно менше уваги. У Податковому кодексі України, за останніми редакціями було вилучено статті, пов'язані з пільговим оподаткуванням суб'єктів інноваційної діяльності, однак 21.01.2016 р. було внесено Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо сприяння розвитку інноваційної діяльності) [3], який передбачає внести до Податкового кодексу України зміни, що дозволять інноваційним

підприємствам здійснювати прискорену амортизацію основних фондів (щорічна норма прискореної амортизації основних фондів групи 3 становить 20%). Тимчасово, до 1 січня 2026 року, за умови, що інноваційне підприємство існує не більше восьми років та інвестує в науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи не менше ніж 15 % загальних витрат, у перші три роки звільняти його від сплати податку на прибуток підприємств, а наступні два роки – сплачувати 50 % діючої ставки податку на прибуток підприємств; плата за землю – 50% діючої ставки.

Також 21.06.2016 р. було винесено на розгляд проект Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України (щодо сприяння розвитку інноваційної діяльності)» [2]. Пропонується: тимчасово до 1 січня 2026 р. звільняти від оподаткування ввезним митом при ввезенні на митну територію України та поміщенні в митний режим імпорту необхідні для виконання інноваційним підприємством сировину, устаткування, обладнання, комплектуючі та інші товари

Для порівняння стисло розглянемо досвід стимулювання інноваційної діяльності в розвинених країнах, де для цього вже давно використовується широкий спектр податкових інструментів, серед яких [7, с. 335]: зменшення податку на приріст інноваційних витрат; зниження ставок податку на прибуток, спрямований на замовлені й спільні дослідницькі роботи; «податкові канікули» на прибуток, отриманий від реалізації інноваційних проектів; надання дослідницького й інвестиційного податкового кредиту; податкові відрахування (знижки) з оподатковуваного прибутку по певних видах витрат (у результаті використання патентів, ліцензій, ноу-хау тощо); спеціальні податкові режими, що передбачають пільгове або спрощене оподаткування; зарахування частини прибутку інноваційної організації на спеціальні рахунки з наступним пільговим оподаткуванням у випадку використання на інноваційні цілі; прискорену амортизацію при технічному переозброєнні та на обладнання, яке використовується при наукових дослідженнях тощо.

Приміром, у США, Франції, Японії та Канаді ще в 1980-х роках введено податкову знижку, яка заохочує особливу активність в сфері науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт (далі

– НДДКР) (в США – це «податковий кредит на приріст НДДКР», у Франції – «дослідний податковий кредит») та зменшує податок на прибуток компанії на суму додаткових витрат на НДДКР: у США це 20%, у Франції – 50%, в Японії – 20% [5, с. 39].

Тому головним напрямом вдосконалення податкової політики у сфері стимулювання інновацій в Україні може стати впровадження інвестиційного податкового кредиту в сфері НДДКР. Він має дозволяти вираховувати з суми податку на прибуток підприємств частину витрат на інноваційну діяльність, скорочуючи тим самим суму податку або зменшуючи суму сформованого податкового зобов'язання [8].

Проблеми інноваційного розвитку України потребують розробки заходів із удосконалення керування ними на державному рівні, впровадження дієвих стимулів для активізації інноваційної діяльності, що має бути пріоритетним завданням економічної політики держави і одним із напрямків сприяння інноваційної діяльності має стати саме податкове стимулювання.

Література:

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» / [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
2. Проект Закону про внесення змін до Митного кодексу України (щодо сприяння розвитку інноваційної діяльності) // [Електронний ресурс] / (Верховна Рада України) – Режим доступу : www.rada.gov.ua
3. Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо сприяння розвитку інноваційної діяльності) // [Електронний ресурс] / (Верховна Рада України) – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57704
4. Голей Ю.М. Стан та проблеми інноваційного розвитку промислових підприємств України/ Ю.М. Голей // Вісник Дніпропетровського університету. Серія

- «МЕНЕДЖМЕНТ ІННОВАЦІЙ». – 2015. – Випуск 4. – с. 35-42.
5. Мельник В. М. Оподаткування: наукове обґрунтування та організація процесу: монографія //К.: Комп'ютерпрес. – 2006. –277с.
 6. Подлевський А.А., Перев'язко Н.Ю. Податкове стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності в Україні // Проблеми раціонального використання соціально-економічного та природно-ресурсного потенціалу регіону: фінансова політика та інвестиції. Зб. наук. праць. - Вип. XVII. - №4. – Київ, СЕУ / Рівне, НУВГП, 2011. - С.48-56.
 7. Ясенова І.Б., Закордонний досвід застосування податкового регулювання в інноваційно-орієнтованій економіці / І.Б. Ясенова, О.В. Калінчак // Економічні інновації: Зб. наук. пр. — Одеса: ІПРЕЕД НАН України, 2015. — Вип. 59. — С. 334-339.
 8. Підтримка інноваційної діяльності в Україні / Українська асоціація інвестиційного бізнесу. – Режим доступу : http://www.uaib.com.ua/files/articles/204/10_4.pdf

Борець М. В.

аспірантка НТУУ «КПІ»

ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ В НАЦІОНАЛЬНІЙ СИСТЕМІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ

Необхідність контролю над фінансовими потоками з метою запобігання легалізації (відмиванню) доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансуванню тероризму, та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення постала однією із головних підстав створення в Україні (на протязі 2002-2016 років) національної системи протидії цим видам злочинів, що